

Rok IV.

Nr. 9.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 10 września 1927 r.

Redakcja i Administracja:

Wilno, Wolana 10. Kuratorium Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie, ul. Królewska Nr. 1.

Pozycja	T R E Ś Ć:	str.
166. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. egzaminów dla nauczycieli szkół powszechnych		226
167. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. dopuszczenia do egzaminów na nauczycieli szkół średnich		227
168. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. poziomu naukowego szkół średnich ogólnokształcących		228
169. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. regulaminu pracy wychowawczej w szk. średn.		229
170. Pismo Pana Ministra W. R. i O. P. do Kuratora OSWil. w spr. przekazania Kuratorium Wileńskiemu gimnazjów, położonych na terenie Wojew. Nowogródzkiego		232
171. Okólnik M. W. R. i O. P. w spraw. uczczenia trzydziestej rocznicy zgonu Adama Asnyka		232
172. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. sposobu uzyskiwania przez obywateli polskich dokumentów osobistych od władz Z. S. R. R.		233
173. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. dodatku ekonomicznego dla zamężnych funkcjonariuszek państwowych		234
174. Okólnik K. O. S. Wil. w spr. dodatku ekonomicznego na dzieci, uczęszczające do szkół zawodowych dokształcających		234
175. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. zwrotu odprawy z art. 116 Ustawy o państwowej służbie cywilnej		235
176. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. regulowania zaliczek na uposażenie		235
177. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. przyjmowania papierów wartościowych przez władze i urzędy jako wadja i kaucje		236
178. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów państwowych		238
179. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. programu geografii w szkołach średnich ogólnokształcących		240
180. Okólnik M-wa Skarbu w spr. wycofania z obiegu biletów bankowych I emisji wartości 50 zł.		241
181. Okólnik K. O. S. Wil. w spr. propagandy lotnictwa wśród młodzieży szkolnej		242
182. Okólnik K. O. S. Wil. w sprawie opał węgl.		243
183. Ogłoszenia urzędowe		243
184. Komunikaty i zawiadomienia		244
185. Dział nieurzędowy		245
186. Ruch służbowy		247

O K Ó Ł N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 4 lipca 1927 r. L. I-11830/27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych: Białostockiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Poleskiego, Warszawskiego, Wileńskiego i Wołyńskiego

w sprawie egzaminów dla nauczycieli szkół powszechnych.

W sprawie prekluzyjnego terminu egzaminów nauczycieli publicznych szkół powszechnych oraz okólnikami w sprawie organizacji kursów wakacyjnych w r. 1927, ogłoszonymi w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Nr. 7 poz. 98 i 99, a dotyczącymi specjalnych Komisji w sierpniu 1927 r., Ministerstwo wyjaśnia co następuje:

Regulamin egzaminów dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. z 1924 r. Nr. 10 poz. 94) nie traci mocy obowiązującej po dniu 31 sierpnia 1927 r., wobec czego Komisje Egzaminacyjne, przewidziane wspomnianym Regulaminem, będą i nadal organizowane. Do egzaminów przed temi Komisjami będą mogli zgłaszać się wszyscy niewykwalifikowani nauczyciele szkół powszechnych, nie podpadający pod postanowienia cytowanego okólnika z dnia 18 maja 1927 r. Nr. I-8223-27, z wyjątkiem tych, którzy mianowani zostali po 1 października 1926 r., a którzy w myśl punktu I okólnika z dnia 15 czerwca 1926 r. Nr. I 8213-26 (Dz. Urz. z 1926 r. Nr. II poz. 131) są zobowiązani do zdania seminarjalnego egzaminu dojrzałości na podstawie postanowień odnośnego Regulaminu, ogłoszonego w Nr. 7 Dziennika Urzędowego z roku 1925 pod pozycją 69.

Wobec powyższego przed specjalnemi Komisjami Egzaminacyjnemi, uruchomionemi w drugiej połowie sierpnia 1927, zdawać winni jako eksterni przede wszystkim nauczyciele, objęci postanowieniami okólnika z dnia 18 maja 1927 r. Nr. I-8223-27, a nie biorący udziału w kursach, wszyscy inni zaś, o ile tylko nie są zobowiązani do składania seminarjalnego egzaminu dojrzałości, mogą zdawać egzaminy w terminie jesiennym 1927 r. przed Komisjami stałemi, organizowanemi przez Kuratora na podstawie § 6 Regulaminu egzaminów (Dz. Urz. Min. z 1924 r. Nr. 10 poz. 94).

Za Ministra

(—) *W. Radwan*

w z. Dyrektora Departamentu

O K Ó Ł N I K

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

dnia 5 lipca 1927 r. L. II-9018-27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Pana Wizytatora Liceum Krzemienieckiego i Województwa Śląskiego

W sprawie dopuszczania do egzaminów nauczycieli szkół średnich.

Nawiązując do wprowadzonego okólnikiem z dnia 20 listopada 1926 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. N. 16-178 poz. 212) §-u 37 rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. N. 18-140 poz. 185), i rozszerzając zasadniczą myśl tego paragrafu, zarządzam dodatkowo co następuje:

1. Do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. N. 18-140 poz. 185) mogą być dopuszczane osoby, które uczą lub uczyły na zasadzie zezwolenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, przewidzianego w art. 3 ustawy o kwalifikacjach do nauczania, a które czyniąc zadość warunkom, wymienionym w § 1 lit. a), b), c), f), wyżej wymienionego rozporządzenia,

a) spełnią przed dniem 1 września 1929 r. jeden z warunków, wskazanych w § 1 lit. d) rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. lub warunek, wymieniony w § 35 lit. c), b) tego rozporządzenia lub też warunek, podany w rozporządzeniu z dnia 19 lutego 1927 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. N. 6-184 poz. 78),

oraz b) odbędą przed dniem 1 września 1929 r. co najmniej 4 letnią praktykę nauczycielską, w wymiarze przynajmniej 8 godzin tygodniowo, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wystarczającą i zadowalającą, choćby ta praktyka przypadała częściowo lub nawet w całości na czas przed spełnieniem jednego z warunków, o jakich mowa wyżej.

2. Podobnie do egzaminu pedagogicznego, przewidzianego rozporządzeniem z dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. N. 9-110 poz. 68), mogą być dopuszczone osoby, które uczą lub uczyły na zasadzie zezwolenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a które odpowiadając warunkom, wymienionym w § 7 pomienionego rozporządzenia,

a) zdadzą przed dniem 1 lipca 1928 r. egzamin naukowy, przewidziany tem rozporządzeniem lub zyskają zwolnienie od tego egzaminu w myśl § 14 tegoż rozporządzenia,

oraz b) odbyły lub odbędą przed tym terminem co najmniej 3 letnią praktykę nauczycielską w wymiarze przynajmniej 8 godzin tygodniowo, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wystarczającą i zadowalającą, choćby ta praktyka przypadała częściowo lub nawet w całości na czas przed zdaniem egzaminu, o jakim mowa wyżej.

Zarazem zaznacza się, że postanowienia § 37 rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. (patrz okólnik z dnia 20 listopada 1926 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. N. 16-178 poz. 212) w dalszym ciągu obowiązuje.

Minister (—) *L. Dobrucki*

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 22 sierpnia 1927 r. Nr. II-11771/27.

Do Panów Kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych
w sprawie poziomu naukowego szkół średnich ogólnokształcących.

W celu dalszego, stopniowego podnoszenia poziomu naukowego szkół średnich, przypominam mój okólnik z dn. 9 maja 1927 r. L. II-5515/27 w sprawie ścisłości wymagań przy nauczaniu, promocjach i egzaminach; polecam dokładne stosowanie go nadal. Aby uchronić młodzież, rozpoczynającą naukę w szkole średniej, od bezużytecznej straty czasu i zawodów, władze szkolne winny od początku poddać wyjątkowo bacznej obserwacji nowoprzyjętych uczniów klas pierwszych. Ponieważ warunki egzaminu wstępnego: podniecenie ucznia, liczba zdających, krótkotrwałość egzaminu, nie dają dostatecznej rękojmi trafnej oceny kandydata, zwłaszcza jego zdolności i pilności, dłuższe badanie, dokonywane przez ogół nauczycieli i wychowawców klasy I-ej, powinno w ciągu pierwszego półroczu z dostateczną ścisłością ustalić, czy uczeń nadaje się do szkoły średniej, czy też należy go skierować na inną drogę. Z tego powodu wizytacje klas pierwszych przez dyrektora gimnazjum i wspólne narady ich nauczycieli i wychowawców winny być jaknajczęstsze.

Tych samych zasad przestrzegać należy w klasie IV-ej i VII-ej.

Selekcja, dokonana tu dość wcześnie, umożliwi przejście młodzieży do szkół zawodowych i uchroni ją od straty roku.

Ten sam sposób postępowania należy zalecić szkołom prywatnym, zwłaszcza żeńskim. Wizytatorzy zwróć specjalną uwagę na ścisłość, z jaką szkoły te oceniają postępy uczniów (uczennic) i przy przedstawianiu wniosków o prawa szkół państwowych wezmą to pod szczególną uwagę.

Szkoła musi nadto rozciągnąć troskliwą opiekę nad pozaszkolnym życiem młodzieży. W tym też celu obowiązana jest do ścisłej współpracy z rodziną i domem ucznia, ta bowiem tylko ścisła współpraca zapewnia dobre wychowanie młodzieży.

Minister
(—) Dr. Dobrucki

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

z dnia 25 sierpnia 1927 roku L. II-11930-27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Województwa Śląskiego, Liceum Krzemienieckiego oraz Dyrekcyj Szkół Średnich Ogólnokształcących, Zawodowych i Seminarjów Nauczycielskich.

w sprawie regulaminu pracy wychowawczej w szkołach średnich.

Głównem zadaniem każdej szkoły powinno być wychowanie młodego pokolenia na zdrowych fizycznie i moralnie oraz uspołecznionych, twórczych państwowo obywateli.

Podstawą wychowania *indywidualnego* winno się stać właściwe wyzyskanie naturalnego dążenia młodzieży do osiągnięcia dzielności fizycznej i duchowej oraz kształcenie poczucia godności osobistej, odpowiedzialności za własne postępowanie i obowiązkowości.

W wychowaniu *obywatelskiem* należy wyzyskać tkwiące w duszy młodzieży popędy społeczne, należy na gruncie szkolnym znaleźć właściwe formy na ich zaspakajanie i kształcenie. W codziennem życiu szkolnem dużą rolę odgrywać powinno budzenie uczucia łączności z własną szkołą, podtrzymywanie troski o jej dobro, kształcenie poczucia szacunku dla niej, jako dla tej instytucji, na której terenie młodzież rozpoczyna swe życie społeczne i obywatelskie, uznawanie jej autorytetu, jako podstawy życia szkolnego, ładu i organizacji pracy. Za rzecz podstawową należy uważać, aby w myśl zasad Konstytucji szkoła była środowiskiem zgodnego współżycia wszystkich uczniów bez różnicy narodowości, religii lub pozycji społecznej i stanu majątkowego rodziców.

Powyższe zasady niechaj będą tymczasową najogólniejszą wskazówką przy wykonywaniu pracy wychowawczej według ogłoszonego równocześnie regulaminu.

Zgodnie ze stanem dotychczasowym regulamin ten przewiduje przede wszystkim instytucję t. zw. opiekunów pojedynczych klas szkolnych. Z pośród obowiązków opiekunów klasowych na pierwszy plan regulamin wysuwa obowiązek możliwie dokładnego poznania młodzieży, uczęszczającej do danej klasy. Regulamin dąży w tym wypadku do tego, by w Radzie Pedagogicznej danej szkoły był przynajmniej jeden jej członek, znający możliwie dobrze psychikę oraz warunki życia wszystkich uczniów danej klasy, gdyż bez tej znajomości skuteczność oddziaływania wychowawczego nie da się pomyśleć.

Jako zasadę dla wielu szkół nową, regulamin wprowadza instytucję t. zw. wychowawców specjalnych. Potrzeba takich wychowawców pochodzi przede wszystkim stąd, że niektóre dziedziny pracy wychowawczej nie powinny być ujmowane w formę oddziaływania na poszczególne klasy szkolne, gdyż wymagają one jednolitego organizowania pracy młodzieży z różnych klas, niekiedy nawet całej młodzieży danej szkoły. Poza tem potrzeba t. zw. wychowawców specjalnych wynika z faktu, że są pewne działy pracy wychowawczej, wymagające specjalnego talentu,

a częstokroć również specjalnej wiedzy i umiejętności, rzadko posiadanej przez wszystkich opiekunów klasowych.

Licząc się z tą okolicznością, regulamin pozostawia Kurotorjum możliwość decyzji, jakie specjalne działy pracy wychowawczej w danej szkole wprowadzić. Decyzja ta winna być więc w każdym poszczególnym wypadku uzależniona przede wszystkim od tego, jaki dział pracy może być w danej szkole dobrze poprowadzony ze względu na obecność w gronie nauczycielskiem tej szkoły odpowiedniego kierownika. Oczywiście regulamin nie sprzeciwia się równoczesnemu pełnieniu przez jedną osobę obowiązków opiekuna klasowego i wychowawcy specjalnego.

Przy powiększeniu liczby wychowawców i wogóle przy ożywieniu pracy wychowawczej w danej szkole tem bardziej staje się odpowiedzialną i ważną rolą dyrektora szkoły. Poza kontrolą i ogólnem kierownictwem pracą wychowawczą, szczególnie jego zadaniem jest czuwanie, aby zakresy pracy poszczególnych wychowawców nie kolidowały ze sobą, ale stanowiły jednolitą platformę oddziaływania wychowawczego, skierowanego do jednego ogólnego celu.

W związku z powyższem i na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. Rz. P. Nr. 50, poz. 304), oraz art. 27 i 28 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530) polecam ściśle stosowanie dołączonego Regulaminu pracy wychowawczej w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjach nauczycielskich.

Regulamin wchodzi w życie z dniem 1 września 1927 r., równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy, sprzeczne z postanowieniami regulaminu.

(—) *Dr. Dobrucki*
Minister.

Załącznik.

R E G U L A M I N

pracy wychowawczej w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych i seminarjach nauczycielskich.

§ 1.

Nauczyciele są zobowiązani do wykonywania:

- a) czynności opiekunów klas;
- b) czynności wychowawców specjalnych, opiekujących się pewnymi określonymi dziedzinami pracy wychowawczej szkoły;
- oraz c) doraźnych czynności wychowawczych, jeżeli im te czynności zostaną powierzone.

§ 2.

Do zakresu obowiązków opiekunów klas należy:

- a) poznawanie warunków pracy i potrzeb młodzieży danej klasy na terenie szkoły;
- b) poznawanie warunków życia młodzieży danej klasy poza szkołą;

- c) czuwanie nad życiem i pracą młodzieży w szkole i porozumiewanie się z gronem nauczycielskim i poszczególnymi nauczycielami w sprawach wychowawczych i dydaktycznych, dotyczących młodzieży danej klasy;
- d) opieka z ramienia szkoły nad życiem młodzieży w zakresie wychowawczym i materialnym poza szkołą i organizowanie w miarę możliwości potrzebnej w tym zakresie pomocy;
- e) opieka nad utrzymaniem czystości i estetyki izby klasowej oraz w miarę potrzeby nad osobistym ochędóstwem uczniów;
- f) wykonywanie czynności wychowawczo-administracyjnych: nadzór nad zachowaniem się młodzieży danej klasy, kontrola obecności, prowadzenie dzienników i katalogów, wydawanie świadectw, prowadzenie kart indywidualnych młodzieży i t. p.

§ 3.

Do pokierowania poszczególnymi dziedzinami prac wychowawczych, obejmujących młodzież z całej szkoły, powołuje się wychowawców specjalnych.

Do obowiązków wychowawców specjalnych należy kierowanie powierzoną im dziedziną prac wychowawczych, w szczególności zaś opieka nad organizacjami młodzieży i wychowawczymi instytucjami szkolnymi. W stosunku do organizacji młodzieży, powierzonych ich opiece, wychowawcy specjaliści są kuratorami z ramienia dyrektora szkoły.

§ 4.

Liczbę i charakter specjalnych dziedzin wychowawczych określa dla każdej szkoły Kuratorium na wniosek dyrektora.

Najczęściej na terenie szkół winni być powoływani wychowawcy specjaliści do opieki nad wychowaniem fizycznym uczniów, do opieki nad życiem społecznym młodzieży na terenie szkoły, nad poszczególnymi organizacjami młodzieży i t. p.

§ 5.

Czynności opiekunów klas, wychowawców specjalnych i doraźne prace wychowawcze powierza nauczycielom dyrektor szkoły po wysłuchaniu opinii i wniosków Rady Pedagogicznej.

§ 6.

Szczegółowe określanie zakresu czynności opiekunów klas i wychowawców należy do dyrektora szkoły.

§ 7.

Dyrektor szkoły jest odpowiedzialny przed władzami za skuteczne wypełnianie wszystkich prac wychowawczych, do niego też należy ogólne kierownictwo pracami wychowawczymi.

Nr. R. 157/27.

170.

P I S M O

Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8 sierpnia 1927 r. Nr. II-10914-27.

Do Pana Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego w Wilnie.

W sprawie przekazania Kuratorjum Wileńskiemu gimnazjów, położonych na terenie Województwa Nowogródzkiego.

Na podstawie rozporządzenia z dnia 24 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 20, poz. 157), o zmianie granic Okręgów szkolnych białostockiego, poleskiego i wileńskiego, polecam Panu Kuratorowi wydać *bezzwłocznie* dalsze zarządzenia w sprawie przekazania Panu Kuratorowi Okręgu Szkolnego Wileńskiego szkół średnich ogólnokształcących, mieszczących się na obszarze województwa nowogródzkiego.

Przejęcie tych szkół nastąpić ma najpóźniej z dniem 1 września 1927 r. O wykonaniu należy przedstawić mi sprawozdanie.

Minister

(—) *Dr. Dobrucki.*

171.

O K Ó Ł N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 2 września 1927 r. L. II-7732/27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Wizytatora Liceum Krzemienieckiego i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Oświecenia Publicznego)

w sprawie uczczenia trzydziestej rocznicy zgonu Adama Asnyka.

Wobec projektowanych w bieżącym roku szkolnym obchodów z powodu trzydziestej rocznicy zgonu Adama Asnyka Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca wydania zarządzenia, by w szkołach państwowych (powszechnych, średnich zawodowych, seminar-
nych nauczycielskich) urządzono z początkiem roku szkolnego w godzinach szkolnych odczyty i pogadanki o życiu, twórczości i działalności poety

Minister

(—) *Dr. Dobrucki*

wszystkich szkół państwowych podległych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

w sprawie uczczenia trzydziestej rocznicy zgonu Asnyka.

Na polecenie Min. W. R. i O. P. z dn. 2.IX.27 r. L. II-7732/27 zarzą-
by, dla uczczenia trzydziestej rocznicy zgonu Adama Asnyka, urzą-

dzono w szkołach państwowych (powszechnych, średnich zawodowych, seminarjach nauczycielskich) z początkiem roku szkolnego w godzinach szkolnych odczyty i pogadanki o życiu, twórczości i działalności poety.

Kurator Okr. Szk.

(—) *Dr. Antoni Ryniewicz*

172.

OKÓLNİK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 27 sierpnia 1927 roku Nr. O. Prez. 5239—27 r.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Oświecenia Publicznego) w Katowicach oraz Liceum Krzemienieckiego.

W sprawie sposobu uzyskiwania przez obywateli polskich dokumentów osobistych od władz Z. S. R. R.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia b. nauczycieli i b. urzędników ze służby państwowej rosyjskiej, podległych Ministerstwu W. R. i O. P., którzy zamierzają czynić starania o uzyskanie z Z. S. R. R. odpisów swych akt i dokumentów osobistych, aby odpowiednie podania kierowali do Ministerstwa Spraw Zagranicznych *drogą służbową*, o ile dokumenty rzeczzone potrzebne im są do celów urzędowych (nprz. do uzyskania emerytury, do ustalania innych praw służbowych, do uzupełnienia dzisiejszycy akt personalnych i t. p.).

Jeżeli osoba, starająca się o odpis, ma prawo do otrzymania świadectwa obóstwa, powinna świadectwo takie dołączyć do swego podania w celu uzyskania zwolnienia od opłat konsularnych.

Minister

(—) *Dr. Dobrucki.*

173.

O K Ó L N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 24 sierpnia 1927 r. L. O. Prez. 5071-27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie dodatku ekonomicznego dla zamężnych funkcjonariuszek państwowych.

Opierając się na wyjaśnieniu Ministerstwa Skarbu z dnia 28 czerwca b. r. L: 1326-DB-2, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca stosować następujące zasady przy przyznawaniu dodatku ekonomicznego dla zamężnych funkcjonariuszek państwowych.

Dodatek ekonomiczny na dzieci może być przyznany funkcjonariuszowi-kobiecie pod warunkiem dostarczenia przez nią dowodu, że dzieci utrzymuje oraz uzasadnienia przyczyny tego utrzymywania.

Przyczyny tego utrzymywania dzieci mogą być różnorodne, jak: niezdolność męża do zarabkowania; *brak zarobku męża z powodu niemożności znalezienia pracy (bezrobocie)*; separacja od stołu i łoża, względnie rozwód, o ile w wyniku postępowania separacyjnego względnie rozwodowego spadnie obowiązek utrzymywania dzieci na żonę lub też, *gdy taki obowiązek przyjmie żona na siebie dobrowolnie na mocy umowy z mężem*, zawartej w toku wspomnianego postępowania; zaginięcie męża bez wieści; śmierć męża i tym podobne przyczyny uzasadniające w konkretnym wy-faktyczne utrzymywanie dzieci przez funkcjonariusza-kobietę.

Za Minissra

(—) Dr. M. Pollak

w. z. Dyrektor Departamentu.

174.

O K Ó L N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 29-VII.1927 r. L O-18800-27.

Do Wszystkich Szkół Zawodowych Doksztalających, podległych Kuratorjum O. S. Wileńskiego, Oddziału Finansowego K. O. S. W. i Dz. Urzędowego K. O. Sz. W.

w sprawie dodatku ekonomicznego na dzieci uczęszczające do szkół zawodowych doksztalających.

Kuratorjum oznajmia, że na podstawie wyjaśnienia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 13-VIII-1926 L. III.A.11686-26. funkcjonariuszom państwowym przysługuje prawo pobierania dodatku ekonomicznego na dzieci, uczęszczające do szkół zawodowych doksztalających,—stosownie do art.

4 ustawy uposażeniowej z dn. 9-V.1923 r. z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w tym artykule, a więc między innymi, gdy uczeń sam zarabia na swoje utrzymanie.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
S. Kulesiński
 p. o. Naczelnika Wydziału.

175.

OKÓŁNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 6 sierpnia 1927 r. L. O.R.10998-27.

Do Wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio
 Ministerstwu W. R. i O. P.

**w sprawie zwrotu odprawy z art. 116 ustawy o państwowej
 służbie cywilnej.**

Opierając się na piśmie Min. Skarbu z dnia 21 lipca 1927 roku Nr. 1744-DB-2. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że Min. Skarbu zmieniło wydane poprzednio okólniki z dnia 19 maja 1924 r. Nr. 263-DB.I (porównaj zarządzenie Ministerstwa Nr. 4539-F.24 z dnia 24 maja 1924 r.) i z dnia 18 listopada 1924 r. (porównaj zarządzenie Ministerstwa Nr. 10437-F.24 z dnia 22 listopada 1924 r.) w tym kierunku, że odprawa, unormowana w art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21 poz. 164) w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 22 grudnia 1925 r. Dz. U. R. P. Nr. 129 poz. 920) nie podlega zwrotowi w wypadkach, gdy funkcjonariusz, który otrzymał ją przy zwolnieniu ze służby państwowej, zostanie przed upływem 3 miesięcy od chwili zwolnienia przyjęty do jakiejkolwiek służby państwowej lub samorządowej.

Za Ministra
R. Nowak
 w z. Dyr. Departamentu.

Wszystkim władzom i urzędom podległym K. O. S. W. do wiadomości i zastosowania się.

12-VIII.27 r.

Za Kuratora O. S.
S. Kulesiński
 p. o. Nacz. Wydz.

176.

O K Ó Ł N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 18 lipca 1927 r. L. O. R. 9901-27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych

w sprawie regulowania zaliczek na uposażenie.

Uzupełniając okólnik z dnia 5 lutego 1927 r. L. O. R. 63/27 w sprawie rozrachunku pomiędzy Kuratorjami z tytułu zaliczek na uposażenie, wydawanych nauczycielstwu szkół powszechnych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu rozciąga postanowienia powołanego okólnika również w odniesieniu do nauczycielstwa szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych.

Minister

(—) *Dr. Dobrucki.*

177.

O K Ó Ł N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 27 lipca 1927 r. L. O. R. 10744-27.

Do wszystkich Władz i Urzędów podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P.

w sprawie przyjmowania papierów wartościowych przez władze i urzędy państwowe jako wadja i kaucje.

Wskutek pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 30 czerwca 1927 r. № DOP. 2801-V-Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oznajmia, że w № 166 „Monitora Polskiego” z dnia 23 lipca r. b. pod pozycją 426 podano obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 30 czerwca r. b. w sprawie przyjmowania papierów wartościowych przez władze i Urzędy państwowe jako wadja i kaucje, zabezpieczające interesy Skarbu Państwa.

Za Ministra

(—) *R. Nowak*

w. z. Dyrektora Departamentu.

178.

O K Ó Ł N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 27 sierpnia 1927 roku Nr. O. R. 11826—27.

Do Rektoratów i Dyrekcyj Szkół wyższych, wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych, Dyrekcyj Szkół Zawodowych bezpośrednio podległych Ministerstwu oraz Dyrekcji Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie.

Sprawa jednorazowego zasiłku dla funkcjonarjuszów państwowych.

W związku z ogłoszeniem w № 73 poz. 632 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski № 190 z dn. 22 sierpnia 1927 r.) rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927 roku w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz osób wojskowych, tudzież na podstawie pisma Min. Skarbu z dnia 20 sierpnia r. b. № 2159 — DL—2, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesyła następujące wyjaśnienia:

Do art. 1 powyższego rozporządzenia.**Do ustępu 1-go.**

Z zestawienia tego ustępu z art. 2, 4 i 5 wynika, co następuje:

Prawo do otrzymania jednorazowego zasiłku w całości zależy od następujących warunków:

1) *Pełnienie w dniach: 1 stycznia 1926 r. oraz 1 października i 1-go grudnia 1927 jakiegokolwiek służby państwowej, a więc zarówno na podstawie mianowania, jak i na podstawie umowy służbowej (pracownicy kontraktowi) oraz*

2) *Pełnienie w dniach 1 października i 1 grudnia 1927 r. służby, do której przywiązane jest uposażenie (wynagrodzenie umowne) krajowe.*

Prawo do otrzymania jednej raty jednorazowego zasiłku przysługuje tym osobom, wymienionym w art. art. 1, 2 i 3, które pełniły służbę państwową tylko w jednym z terminów, ustalonych w art 5 powyższego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, pozatem jednak czynią zadość wyżej przytoczonym warunkom.

Do ustępu 2.

Stawki jednorazowego zasiłku uwidocznione zostały w załączniku 1 do niniejszego okólnika.

Prawo do jednorazowego zasiłku (względnie jednej raty tego zasiłku) według stawek, ustalonych dla utrzymujących rodzinę, przysługuje wówczas, jeżeli dana osoba miała w dniu 1 października 1927 r. prawo do dodatku ekonomicznego (art. 11 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska. Dz. U. R. P. № 116 poz. 924).

Do art. 4.

Z brzmienia tego artykułu wynika, że:

1) prawo do jednorazowego zasiłku *nie przysługuje*, jeżeli odnośna osoba *chociażby tylko w jednym z terminów*, ustalonych w art. 4 i 5 omawianego rozporządzenia (1 stycznia 1926 r. oraz 1 października i 1-go grudnia 1927 r. *pozostawała w stanie nieczynnym* (w stanie rozporządzalności) *oraz na urlopie bezpłatnym*;

2) *przerwa w czynnej służbie państwowej oraz zawieszenie w służbie* (np. na zasadzie art. 58 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonariuszom państwowym) *nie odbiera prawa do jednorazowego zasiłku względnie jednej raty tego zasiłku*.

Prawo do jednorazowego zasiłku *przysługuje również tym osobom, które zajmując mieszkanie służbowe* (§ 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. o opłatach za mieszkania, zajmowane przez funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajętych i administrowanych (Dz. U. R. P. № 90 poz. 849) *nie otrzymują dodatku na mieszkanie*.

Wynika to z charakteru jednorazowego zasiłku oraz z tej okoliczności, że związek dodatku na mieszkanie z jednorazowym zasiłkiem polega wyłącznie na przyjęciu tegoż dodatku za podstawę obliczenia jednorazowego zasiłku.

A. Jednorazowego zasiłku *nie uwzględnia się* przy obliczeniu *odpraw i pośmiertnego*.

B. Do jednorazowego zasiłku *nie stosuje się art. 7* ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych (Dz. U. R. P. № 6 poz. 46), normującego sprawę opłat emerytalnych.

C. O ile chodzi o *podatek dochodowy* traktuje się powyższy zasiłek *jako wynagrodzenie jednorazowe*.

D. Wydatek na jednorazowy zasiłek należy zarachować na ten paragraf, względnie pozycję budżetu, z których wypłaca się uposażenie (wynagrodzenie umowne).

Ministerstwo poleca nadesłać wykaz kwot, wypłaconych tytułem pierwszej raty jednorazowego zasiłku bezpośrednio do Wydziału Budżetowo-Rachunkowego w terminie *do dnia 15 października 1927 r.*

Wykaz ten należy sporządzić w/g wzoru № 2, który równocześnie załącza się.

(—) Dr. Dobrucki
Minister.

Załącznik 1 do okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 27 sierpnia Nr. O. R.—11826—27, w sprawie jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów państwowych.

Normy jednorazowego zasiłku dla funkcjonariuszów państwowych.

Grupa uposażenia	M I E J S C O W O Ś C I *)				
	Warszawa	mające mieszkańców			
		więcej niż 80.000	więcej niż 40.000	więcej niż 10.000	mniej niż 10.000
		klasa I	klasa II	klasa III	klasa IV
z ł o t y c h					
I i II, utrzymujący rodzinę III i IV oraz utrzymujący rodzinę sędziowie D i C	1.573,71	1.085,04	974,70	864,54	754,38
Utrzymujący rodzinę V i utrzymujący rodzinę sędziowie B . . .	1.092,36	740,55	656,40	578,64	494,40
Samotni: III, IV i V sędziowie D. C. B. oraz utrzymujący rodzinę: VI i VII i sędziowie A	626,49	421,20	375,84	330,48	285,12
Samotni: VI i VII i sędziowie A oraz utrzymujący rodzinę VIII—XII	388,80	276,48	244,08	218,16	185,76
Utrzymujący rodzinę od XIII—XVI	246,24	194,40	174,96	155,52	142,56
Samotni od VIII—XVI	168,48	129,60	116,64	103,68	97,20

*) Miarodajny jest wykaz miejscowości, ogłoszony jako załącznik 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1924 r. w sprawie dodatku na mieszkanie (Dz. U. R. P. Nr. 69 poz. 673) oraz okólnik Ministerstwa Nr. O. Prez. 659—27 z dnia 3-go lutego 1927 r. w sprawie dodatku mieszkaniowego dla miasta Białej.

O K Ó Ł N I K

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 24 sierpnia 1927 roku № II—11867—27.

Do Kuratorów Okręgów Szkolnych i Dyrekcyj państwowych szkół
średnich ogólnokształcących.**W sprawie programu geografji w szkołach średnich ogólnokształcących.**

Powołując się na rozporządzenie z dnia 26 października 1926 roku (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 15/177 poz. 197), Ministerstwo przypomina, że w r. 1927—28 nauka geografji w gimnazjum wyższem winna obejmować w klasie IV-ej Polskę w wymiarze 2 godzin tygodniowo według dołączonego programu; w klasie V-ej—Polskę w wymiarze 2 godzin według dotychczasowego programu; w klasie VIII-ej naukę o Polsce współczesnej w obowiązującym wymiarze 4-ch godzin, z czego dwie godziny poświęcić należy, zgodnie z cytowanym rozporządzeniem, na geografję Polski ze szczególnem uwzględnieniem stosunków gospodarczych.

O ile niema w szkole nauczyciela, któryby mógł udzielać — z po-myślnym wynikiem — całości nauki o Polsce współczesnej, należy dwie godziny, poświęcone tematowi geograficzno-gospodarczemu, powierzać nauczycielowi geografji, pozostałe zaś dwie godziny, przeznaczone na zagadnienia polityczno-obywatelskie, nauczycielowi historii. Stopień na świ-adectwie winien być jeden (wspólny dla historii i geografji), uzgodniony między obu nauczycielami; w żadnym razie nie może być on jednak do-stateczny, jeśli w którejkolwiek części przedmiotu wiadomości ucznia są wyraźnie niedostateczne.

(—) *Dr. Dobrucki*

Minister.

*Załącznik do okólnika Nr. II—11867—27***PROGRAM GEOGRAFJI W KLASIE IV-ej****(2 godziny tygodniowo).****P o l s k a.**

A. Szereg obrazów geograficznych z obszaru Rzeczypospolitej jako podstawa do wytworzenia ogólnego obrazu Polski; np. Tatry z Podhalem, przełom Dunajca przez Pieniny; Beskid Zachodni ze źródłami Wisły, Huculszczyzna; zagłębia naftowe, Wieliczka.

Zagłębie Śląskie. Grzbiet Krakowsko-Częstochowski; Kraków. Góry Śto-Krzyskie, Podole, Lwów.

Polesie z puszczą Białowieską. Nizina Mazowiecka, Warszawa, Łódź, Nizina Wielkopolska. Poznań.

Pomorze z wybrzeżem, Gdynia, Gdańsk, Pojezierze Wileńskie, Wilno.

B. Ogólny obraz Polski: rzeźba powierzchni, klimat, hydrografja, świat roślinny i zwierzęcy. Człowiek, osadnictwo i stosunki ludnościowe.

Oświata. Przemysł i komunikacja. Naturalne krainy Polski i ich opis. Granice państwa polskiego; ustrój polityczny Rzeczypospolitej. Podział państwa administracyjny (przegląd i opis województw), szkolny, kościelny, wojсковy. Polacy poza granicami państwa.

C. Pożądane odbycie trzech lub czterech kilkodniowych wycieczek (góry, wybrzeże morskie, ogniska przemysłu, wielkie miasta i t. p.).

D. Zaleca się przerobienie następujących ćwiczeń bądź to w czasie lekcji, bądź jako pracy domowej, już to w kółku geograficznym:

1. Ćwiczenia ze skalą: a) $\frac{\text{odległość na mapie}}{\text{odległość w terenie}} = \text{skala}$; mając dwie wielkości, znaleźć trzecią, b) obliczanie skali z długości południka na mapie.
2. Wyznaczanie z mapy współrzędnych geograficznych.
3. Kreślenie profilów Tatr na podstawie mapy Zwolińskiego (1:37500), gór Świętokrzyskich na podstawie mapy prof. S. Lencewicza (1:225000).
4. Pomiar długości rzek przy pomocy cyrkla, paska papierowego, krzywomierza; obliczanie spadku rzek; wyznaczanie na mapie topograficznej działów rzecznych na kalce.
5. Wykresy klimatologiczne.
6. Stwierdzanie zależności osadnictwa od terenu i hydrografii (Podole a Wileńszczyzna).
7. Układanie marszrut według wydawnictwa „Urzędowy rozkład jazdy” („Ruch”) i według mapy.
8. Pomiar powierzchni państwa, województw, powiatów i t. p. przy pomocy kalki milimetrowej, przy pomocy ważenia.
9. Sporządzanie map reljefowych.

180.

OKÓLNIK

Ministerstwa Skarbu

L. D. K. 2.357-WAK z dn. 29 lipca 1927 r.

**Do wszystkich Izb Skarbowych i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego
(Wydział Skarbowy) w Katowicach**

w sprawie wycofania z obiegu biletów bankowych I emisji wartości 50 zł.

Bank Polski przystępuje z dn. 1 sierpnia 1927 r. do wycofywania z obiegu 50-złotowych biletów bankowych I emisji z datą 28-go lutego 1919 roku. Bilety te przestają być prawnym środkiem płatniczym 31 stycznia 1928. Od 1 lutego 1928 r. do 31 stycznia 1929 r. będą one przyjmowane do wymiany przez oddziały Banku Polskiego i Polską Kasę Rządową w Gdańsku, zaś po upływie tego terminu wymianę załatwiać będzie tylko Skarbiec Emisyjny Banku Polskiego w Warszawie do 31 lipca 1929 roku włącznie. Po tym terminie wspomniane bilety tracą wartość pieniężną.

W celu przyspieszenia, względnie ułatwienia Bankowi Polskiemu wycofania, poleca się wydać zarządzenie wszystkim kasom skarbowym, żeby nie puszczały dalej w obieg wspomnianych biletów bankowych, lecz odsyłały je do właściwych oddziałów Banku Polskiego w formie nadwyżek kasowych. Poczynając od 1 lutego 1928 roku nie powinny kasy skarbowe przyjmować wspomnianych biletów bankowych, a zgłaszających się ewentualnie z temi biletami interesantów pouczać o możliwości dokonania wymiany w oddziałach Banku Polskiego, w Polskiej Kasie Rządowej w Gdańsku względnie w Skarbcu Emisyjnym Banku Polskiego w Warszawie.

Przyjęte w ostatnich dniach stycznia 1928 roku bilety, o których mowa, powinny kasy skarbowe odesłać względnie wpłacić do właściwych oddziałów Banku Polskiego w sposób wyżej wskazany najpóźniej *do dnia 5 lutego 1928 r.*

(—) *Czauderna*
Dyrektor Departamentu.

MINISTERSTWO

Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia 12 sierpnia 1927 r. L. O. R. 11306-27.

Do Kuratorów Okręgowych Szkolnych oraz Rektoratów i Dyrekcyj Szkół Wyższych

wycofanie z obiegu biletów bankowych i emisji wartości 50 zł.

Powyższy okólnik Min. Skarbu udziela się do wiadomości i zastosowania.

Za Ministra
R. Nowak
w. z. Dyrektora Departamentu.

181.

OKÓLNİK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 19-VIII-1927 r. L. O.—17979-27.

Do wszystkich szkół i zakładów podległych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

w sprawie propagandy lotnictwa wśród młodzieży szkolnej.

Nawiązując do okólnika tut. z dn. 10 maja r. b. L. O.—9148-27 r. w sprawie propagandy Ligi Obrony Powietrznej Państwa wśród młodzieży szkolnej (patrz Dz. Urzęd. K. O. S. W. № 6 poz. 171) oraz w myśl okólnika Pana Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 lipca r. b. № 0—Prez. 4393-27 zalecam dyrekcjom (kierownictwom) wszystkich szkół organizo-

wanie—w okresie „Tygodnia Lotniczego” między 4 a 11 września r. b — pogadanek i odczytów o znaczeniu lotnictwa i Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

Kurator Okręgu Szkolnego
w. z. *Stefan Pogorzelski*
Naczelnik Wydziału.

182.

O K Ó Ł N I K

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 9 września 1927 r. L. O. 17586-27.

**Do wszystkich podległych władz i urzędów
w sprawie opału węglem.**

Na skutek zarządzenia Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 21 czerwca r. b. L. IX-1656 Kuratorjum zawiadamia, że ze względów gospodarczych i ze względu na rosnącą cenę drzewa opałowego pożądane jest przejście na opał węglem kamiennym.

Wobec tego we wszystkich wypadkach, gdzie zachodzi już obecnie potrzeba remontu pieców, należy palenisko pieców remontowanych dostosowywać do opału węglem kamiennym.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

183.

Ogłoszenia urzędowe.

Do Dyrekcji Szkół i zakładów podległych K. O. S. Wileńskiego.

Komitet Uczczenia Pamięci Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej ś. p. Gabryela Narutowicz wydał nową serję portretów Pierwszego Prezydenta ś. p. Gabryela Narutowicza na papierze kredowym o rozmiarach: 50×40 cm. w cenie 3 zł. i 31×25 cm. w cenie zł. 1 gr. 50 porto pocztowe.

Podając powyższe do wiadomości, Kuratorjum zaleca nabywanie wizerunków Pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej w celu utrwalenia wśród młodzieży pamięci o Nim.

W razie zamówienia większej ilości egzemplarzy ceny powyższe mogą być niższe.

Dochód ze sprzedaży przeznaczony jest na budowę Domu Techników im. G. Narutowicza.

Adres Sekretariatu Komitetu: Warszawa, Aleje Jerozolimskie Nr. 27—6.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. A. Ryniewicz.*

Komunikaty i zawiadomienia.

Wykaz uzupełniający

abiturjentów kl. VIII-ej, którzy w maju r. b. otrzymali świadectwa dojrzałości:

1) Gimnazjum Państwowe im. A. Mickiewicza w Wilnie.

1. Ajzensztadt Michał	36. Malinowska Marja-Stefanja
2. Andruszkiewiczówna Juljanna	37. Margolisówna Frejda
3. Bielikiewicz Erazm	38. Matoszkówna Walentyna
4. Biełuńska Janina	39. Milewiczówna Czesława
5. Bohdanowicz Czesław	40. Millerówna Zenia
6. Budkiewicz Lucjan	41. Moreczówna Julja
7. Choynowski Jeremi - Jan - Rajmund	42. Narkiewiczówna Helena
8. Chylicki Stanisław	43. Nowicki Bolesław
9. Cikunówna Aleksandra	44. Nowicki Kazimierz
10. Czerewko Michał	45. Nowacka Stanisława
11. Daszkiewiczówna Marja	46. Oskierka Stanisław
12. Dąbrowska Stanisława	47. Panasewiczówna Felicja
13. Fedorowiczówna Tatjana-Marja	48. Pawluciówna Irena
14. Girrówna Irena	49. Pisanecka Helena
15. Gordon Jakób	50. Raugiewiczówna Janina
16. Grzybowski Jerzy	51. Rodziejewicz Edmund
17. Hermanówna Halina-Helena	52. Rogojszanka Leokadja
18. Iwanow Auksentjusz	53. Saczkowski Włodzimierz
19. Jankowski Mieczysław	54. Sawicka Julja
20. Juchniewiczówna Marja	55. Skawińska Stanisława
21. Jurewicz Ignacy	56. Suroż Włodzimierz
22. Józefowicz Bohdan	57. Syrewiczówna Alina
23. Kalwejtówna Irena	58. Szczęnolewicz Edward
24. Kamińska Walerja	59. Szczukówna Kamila
25. Klicki Bronisław	60. Szoc Maksymilian
26. Klincewicz Władysław	61. Szumski Władysław
27. Korsakówna Zofja	62. Szymulewiczówna Janina
28. Kozłowska Aleksandra	63. Świtelski Kazimierz
29. Krikunow Arsenjusz	64. Wasilewska Janina
30. Kropiwnicka Emilja	65. Winogradow Daniel
31. Lemanówna Janina	66. Wołłowicz Artur
32. Leszczewska Irena	67. Wołyński Alfons
33. Linkiewicz Leon	68. Zagórska Marja
34. Łętowski Stanisław	69. Zagórski Jerzy
35. Łuńc Grzegorz	70. Zapaśnik Bronisław

2) Gimnazjum Państwowe im. J. Piłsudskiego w Święcianach.

1. Baltroszewiczówna Barbara	11. Michałowska Zofja
2. Baniewicz Kazimierz	12. Mikłaszewicz Władysław
3. Brzozowski Wiesław-Marek	13. Polkowski Rafał
4. Czapkiewicz Władysław	14. Rommelówna Marja
5. Czuczejkówna Cezara	15. Rozenberg Witold
6. Czuczejkówna Janina	16. Siemaszkiewicz Adam
7. Gierwielancówna Wanda	17. Sorokówna Marja
8. Hochbaum Jan	18. Zagórski Jan
9. Jusisówna Helena	19. Zapolski-Downar Stanisław
10. Kotlarówna Olga	

Nadanie nazwy.

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dn. 19/VII 1927 r. L. I-10924/26 nadało Państwowemu Seminarjum Nauczycielskiemu Męskiemu w Wilnie nazwę „Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie im. Tomasza Zana”.

Kradzież pieczęci.

Dn. 29 lipca rb. z kancelarii Gimnazjum męskiego towarzystwa rosyjskiego w Wilnie przy ul. Trockiej № 7 skradziona została pieczęć urzędowa tego zakładu.

W razie ewentualnych wątpliwości co do świadectw i dokumentów tego gimnazjum, zwracać się należy o wyjaśnienia do dyrekcji zakładu.

S p r o s t o w a n i e .

Wymienione w okólniku Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego z dnia 5-IX 1927 r. L. I-7772/27 (Dz. Urz. Nr. 4 z r. 1927 poz. 86) zarządzenie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych nosi datę 20 sierpnia 1924 r., a nie 1920 r., co niniejszem prostuje się.

185.

Dział nieurzędowy.

KSIAŻKI NADEŚLANE.

1. „Sprawy narodowościowe” czasopismo poświęcone badaniu spraw narodowościowych. Wydawnictwo Badań Spraw narodowościowych. Warszawa, Jasna 19. Rok I — № 1 styczeń—luty 1927 i № 3 maj—czerwiec 1927. Prenumerata rocznie 10 zł. Pojedynczy zeszyt 3 zł.

2. Dr. Klemens Sokal. Karta indywidualna dziecka w szkołach powszechnych pow. lubelskiego i m. Lublina. Wskazówki metodyczne. Lublin 1927. Gebethner i Wolff.

Jest to zbiór wykładów, prowadzonych przez autora w r. szk. 1925/26 dla nauczycielstwa Lublina i powiatu. Autor omawia zadania społeczne nauczyciela i szkoły

w Polsce społecznej oraz sposób prowadzenia karty indywidualnej przy uwzględnieniu szeregu zagadnień higieniczno-społecznych. *Kuratorjum zaleca nauczycielstwu to wydawnictwo.*

3. *Kazimierz Błaszczyński*, referent K. O. S. Poznańskiego. Korespondencja nauczyciela z władzami. 1927 Poznań. Cena 3 zł. 80 gr.

Oprócz 100 najrozmaitszych wzorów korespondencyjnych z życia nauczycielskiego i szkolnego podręcznik zawiera instrukcje dla nauczycielstwa na podłożu ustawowem o języku urzędowym, stylu, tytulaturze, formie zewnętrznej, korespondencji tajnej postępowaniu dyscyplinarnem, kontraktach szkolnych, odwołaniach, pełnomocnictwa i t.p.

4. *M. Arcta*. *Słownik ortograficzny języka polskiego* wydanie trzecie, przejrane i poprawione przez Stanisława Szobera. 1927. Cena broszury 10 zł., w miękkiej uprawie płóciennnej zł. 12.

Słownik zawiera na 356 stronicach trzyspaltowych przeszło 60.000 wyrazów. Przytem wyrazy są nie tylko podzielone na zgłoski, wskazujące, jak przenosić, lecz mają dodane końcówki najważniejszych odmian gramatycznych, przypadków, czasów, liczb. Tych końcówek jest przeszło 150.000.

W poprzednich wydaniach pisownia była zastosowana podług zasad „Wielkiego słownika” Kryńskiego i Karłowicza. Obecnie jest wprowadzona pisownia podług uchwał Polskiej Akademji Umiejętności z roku 1918, a więc obowiązująca w całej Polsce.

Wydawnictwa ks. J. Makłowicza. Nauka Wiary i Obyczajów dla niższych oddziałów szkół powszechnych. Wyd. IV. Str. 160. Rycin 37. Cena zł. 1.60. W twardej oprawie zł. 2.40

Podręcznik ten jest napisany według metody „Szkoły Życia”. Polecony przez Min. W. R. i O. P.

„*Mały katechizm*” Wyd. III. Str. 32. Cena 50 gr. Polecony.

„*Śpiewniczek religijny dla młodzieży szkolnej*” Wyd. II. Str. 64. Cena 30 gr.

„*Złote Czytanki dla młodzieży*” Lwów, 1926. Każdy tomik zawiera 32 str. (ilustr.) Cena 30 gr.

Tematy wydrukowanych już tomików: 1. Obowiązek. 2. Ojczyzna. 3. Miłość ku Rodzicom. „Złote czytanki”, stanowią lekturę pomocniczą przy nauce. Zawierają one krótkie opowiadania, a więc materiał do pogadanek.

„*Przykłady Ojczyste do nauki katechizmu*”. Tom V. Str. 392. Cena 4 zł. Tom V stanowi w sobie całość i zawiera przykłady z dziejów narodu, z życia świętych i sławnych rodaków do nauki o przykazaniach, cnotach i sakramentach.

„*Mały modlitewnik dla młodzieży*” Str. 64. Cena 30 gr.

„*Mały Modlitewnik*” nie tylko budzi uczucia religijne ale pobudza wolę do czynów dla wyrobienia siły charakteru.

„*Z humoru religijnego*” Tom I. i II. Każdy tomik str. 32 (2 ilustr.) Cena 30 gr.

Jest to zbiór starych i nowych anegdot i dowcipów z dziedziny duszpasterskiej.

„*Do zdrowej wesołości*”. Cena 95 gr. Książka ta poucza o znaczeniu humoru dla zdrowia i wychowania.

6. K. Doliński. *Dzieje Polski i wiadomości o Polsce współczesnej*. Przygotowanie do egzaminu dojrzałości. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie. 1927. Konspekti pytania. Str. 115.

7. Sprawozdanie zakładów naukowo-wychowawczych żeńskich im. Zofji Strzałkowskiej we Lwowie za r. szkolny 1926/27. Lwów 1927.

8. *Dlaczego potrzebne jest nam lotnictwo?* napisał inż. Stanisław Rudziński. Warszawa 1927. Broszura propagandowa Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

9. Magistrat m. st. Warszawy, Wydział Oświaty i Kultury, Sekcja wychowania przedszkolnego Wydawnictwo pomocy pedagogicznych dla wieku przedszkolnego:

- 1) Gra do rozróżniania kształtu, kierunku i barwy zł. 1.80.
- 2) Gra dla rozwoju myślenia logicznego „Co kto jada” zł. 1.50.
- 3) Gra liczbowa (liczby do 6) zł. 1.50.

4) Obrazki do ćwiczeń mowy (3 historyjki po 4 obrazki—dla wieku przedszkolnego i szkolnego) zł. 1.80.

5) Układanki (mozaika geometryczna)—duże pudełko zł. 8.50, małe pudełko zł. 3. Skład główny w lokalu Sekcji Wychowania Przedszkolnego—Hoża 27—Tel. 276-79.

Konkurs.

Wydział Powiatowy Sejmiku Święciańskiego ogłasza K O N K U R S

na stanowisko nauczyciela (ki) przedmiotów ogólnokształcących w Szkole Zawodowej Żeńskiej w Nowych-Swięcianach.

Uposażenie w/g XI względnie X grupy uposażenia płac urzędników państwowych.

Posada do objęcia od 1.IX.1927 r.

Do podania należy dołączyć: 1) własnoręcznie napisany życiorys, 2) dowód obywatelstwa polskiego, 3) świadectwa stwierdzające kwalifikacje do nauczania w publicznych szkołach powszechnych, 4) świadectwo najmniej dwuletniej praktyki nauczycielskiej.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta (—) *Stefan Mydlarz.*

Czasopismo „Turysta”.

Z dniem 1 maja r. b. zaczęło wychodzić w Warszawie przy poparciu Polskiego Klubu Turystycznego nowe czasopismo apolityczne „Turysta”, poświęcone zagadnieniom turystyki i przemysłu turystycznego.

Ruch służbowy.

1) Pan Minister W. R. i O. P. reskryptem z dnia 18 sierpnia r.b. L. O. Prez. 5063/27 przeniósł z dniem 1 października r. b. dotychczasowego Naczelnika Wydziału Kuratorjum O. S. Łódzkiego p. *Stefana Po-*

gorzelskiego na stanowisko Naczelnika Wydz. Szk. Powszechnego w Kuratorjum O. S. Wileńskiego”.

2) Pan Minister W. R. i O. P. reskryptem z dnia 28 lipca r.b. L. O. Prez. 4784/27 przeniósł z dniem 31.VIII r. b. referendarza w VII st. sł. p. *Stanisława Kulesińskiego* ze stanowiska p. o. Naczelnika Wydziału Ogólnego w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego do Ministerstwa W. R. i O. P. — z zachowaniem tegoż stopnia służbowego.

3) Pan Minister W. R. i O. P. reskryptem z dnia 9.VIII. r. b. L. O. Prez. 4954/27 powierzył od dnia 1 września r. b. pełnienie obowiązków Naczelnika Wydziału Ogólnego w Kuratorjum O. S. Wileńskiego referendarzowi VII st. sł. tegoż Kuratorjum p. *Józefowi Małowieskiemu*.

Nauczycielstwa publ. szkół powszechnych.

Zamianowani od dnia 1-go września 1927 roku:

1. *Tadeusz-Teofil Krawczuk*, nauczycielem 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Olanach gm. podbrzeskiej.

2. *Medard Iwanowski*, nauczycielem 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Jodańcach gm. podbrzeskiej.

3. *Karol Dubicki*, naucz. 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Słobódce gm. worniańskiej.

4. *Stefanja Studzińska*, naucz. 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Miednikach Królewskich gm. szumskiej.

5. *Marja-Janina Solińska*, naucz. 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Rudnikach gm. rudzkiej.

6. *Marja-Józefa Białekówna*, naucz. 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Taboryszkach gm. turgielskiej.

7. *Leonarda Ocetkiewiczowa*, naucz. 1 kl. szkoły powszechnej w Nowych Zabudowaniach gm. turgielskiej.

8. *Marja Chrzczonowiczówna*, naucz. 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Gierwiatach gm. michaliskiej.

9. *Helena Gregorowiczówna*, naucz. 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Czechach gm. michaliskiej.

10. *Walentyna Machowiecka*, naucz. 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Zawielciach gm. michaliskiej.

11. *Antonina Masłowska*, naucz. 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Jacynach Wielkich gm. michaliskiej.

12. *Janina Rusiecka*, naucz. 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Sokolajciach gm. michaliskiej.

13. *Marja Bąkowska*, naucz. 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Czarnym Borze gm. rudomińskiej.

14. *Walerja-Julja Dobrzyniecka*, naucz. 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Stwierowszczyźnie gm. koniawskiej.

Przeniesieni od dnia 1-go września 1927 roku:

1. N-ka 1 kt. publ. szkoły powszechnej w Pikieliskach gm. podbrzeskiej *Melanja Lisieniecka*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Trybańcach gm. sołecznińskiej na własną prośbę.

2. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Wiciunach gm. podbrzeskiej *Janina Sawaniewiczówna*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Pikieliszkach gm. podbrzeskiej.

3. N-ka 4 kl. publ. szkoły powszechnej w Mejszagole gm. mejszagolskiej *Malwina Banasewiczówna*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Puciszczach gm. rzeszańskiej na własną prośbę.

4. N-l 3 kl. publ. szkoły powszechnej w Niemenczynie gm. niemenczyńskiej *Kazimierz Muszalski*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Wybrańciszkach gm. podbrzeskiej ze względów służbowych.

5. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Rudowsi gm. niemenczyńskiej *Janina Zujewska*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Miednikach Wielkich gm. szumskiej na własną prośbę.

6. N-ka 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Bezdanych gm. niemenczyńskiej *Wanda Jakobsze*, do 7 kl. publ. szkoły powszechnej w m. Trokach na własną prośbę.

7. N-l 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Szmiglach gm. rzeszańskiej *Jan Bartoszewicz*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Płócieniszczach gm. rzeszańskiej na własną prośbę.

8. N-l 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Płócieniszczach gm. rzeszańskiej *Franciszek Szmigiel*, do 5 kl. publ. szkoły powszechnej w Rudziszczach gm. rudziskiej na własną prośbę.

9. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Puciszczach gm. rzeszańskiej *Konstancja Wiercińska*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Bezdanych, gm. niemenczyńskiej na własną prośbę.

10. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Chaźbijewiczach gm. trockiej *Anna Makulówna*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Słobodzie gm. turgielskiej ze względów służbowych.

11. N-ka 5-0 kl. publ. szkoły powszechnej w Rudziszczach gm. rudziskiej *Leokadja Tankiewiczowa*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Szmiglach gm. rzeszańskiej ze względów służbowych.

12. N-ka 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Połukni gm. rudziskiej *Irena Kołędzianka-Tomaszewiczowa*, do 5-u kl. publ. szkoły powszechnej w Rudziszczach gm. rudziskiej na własną prośbę.

13. N-ka 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Czarnym Borze gm. rudomińskiej *Marja Skalska*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Wielkim Siole gm. rudomińskiej na własną prośbę.

14. N-l 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Naczy gm. koniawskiej *Włodysław Korman*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Kosinie Wielkiej gm. szumskiej, na własną prośbę.

15. N-ka 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Kosinie Wielkiej gm. szumskiej *Helena Tyszkówna*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Naczy gm. koniawskiej, na własną prośbę.

16. N-l 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Miednikach Wielkich gm. szumskiej *Henryk Brzozowski*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Połukni gm. rudziskiej, na własną prośbę.

17. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Kamiennym Ługu gm. szumskiej *Aleksandra Brzozowska*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Połukni gm. rudziskiej, na własną prośbę.

18. N-ka 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Miednikach Królewskich

gm. szumskiej *Jadwiga Pyzikowa*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Łożnikach gm. mickuńskiej, na własną prośbę.

19. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Grygajciach gm. mickuńskiej *Ludwika Jacynówna*, do kl. publ. szkoły powszechnej w Jałówce gm. mickuńskiej, na własną prośbę.

20. N-ka 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Jałówce gm. mickuńskiej *Wiktoria Dylewska* do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Grygajciach gm. mickuńskiej, na własną prośbę.

21. N-ka 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Gierwiatach gm. michałickiej *Józefa Jankowską*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Osinnikach II gm. mickuńskiej, na własną prośbę.

22. N-l 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Koniawie gm. koniawskiej *Władysław Kasprzykowski*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Rudnikach gm. rudzkiej, na własną prośbę.

23. N-ka 7 kl. publ. szkoły powszechnej Nr. 2 w Skierniewicach pow. skierniewickiego *Anna Miciukiewiczówna*, do 7 kl. publ. szkoły powszechnej im. Promyka w Nowej Wilejce, na własną prośbę.

24. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Łusznym pow. święciańskiego *Jadwiga Stabrowska*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Borejszynie gm. mickuńskiej, na własną prośbę.

25. N-l publ. szkoły powszechnej w Pilawie pow. Buczaczy *Jan Kochanowski*, do 2 kl. publ. szkoły powszechnej w Koniawie gm. koniawskiej, na własną prośbę.

26. N-ka publ. szkoły powszechnej w Psyszczewie Okr. Szk. Poleskiego *Stefania Obrocka*, do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Jurkianach gm. olkienickiej, na własną prośbę.

27. N-ka 7 kl. publ. szkoły powszechnej w Wolkowysku pow. wolkowskiego *Wiktoria Kapałówna* do 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Zawiszańcach gm. sołeczkiej, na własną prośbę.

Zwolnieni z dniem 31 sierpnia 1927 r:

1. N-ka 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Osinnikach II gm. mickuńskiej *Walerja Blondekówna* ze względów służbowych.

2. N-ka 7 kl. publ. szkoły powszechnej w Trokach *Marja Michalewiczowa*, ze względów służbowych.

3. N-l 1 kl. publ. szkoły powszechnej w Czechach gm. michałickiej *Józef Mleczko* na własną prośbę.

(Dalszy ciąg ruchu służbowego podany będzie w numerze październikowym „Dziennika”).

Warunki umieszczenia ogłoszeń: Cała strona zł. 120.—, Pół strony 65 zł.—
Czwierć strony zł. 35.—. Ogłoszenia mniejsze niż $\frac{1}{4}$ kolumny liczą się od wyrazu po 20
za wyraz.

Ogłoszenia umieszcza się **tylko po zapłaceniu zgóry** przypadającej należności (konto Nr. 30466) w P. K. O.. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.